

Bahçıvan: “Cumhuriyetimizin yeni yüzyılında hedefimiz ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretim olmalı”

İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO) Meclis’i Cumhuriyetin 100’üncü yılında, ‘Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?’ ana gündem maddesi ile toplandı. Ucuz işgücü ve ucuz ham maddeye dayanan eski üretim tarzının, yerini artık temel unsuru bilim ve teknolojiye dayalı yüksek katma değer olan bir sanayiye bıraktığını dile getiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, “Günümüzde ülkelerin rekabet gücü, mal ve hizmet üretimlerinin ötesinde, bunların ne ölçüde ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer taşıdığına bağlı hale gelmiş durumda. Üretimde yüksek teknoloji payının halen son derece düşük olması, Cumhuriyetin yeni yüz yılında en önemli hedefimizin ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretimi artırmak olması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor.” diye konuştu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ekim ayı Meclis toplantısı ‘Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında Yeni Nesil Sanayi İçin Önceliklerimiz Neler Olmalı?’ ana gündem maddesi ile gerçekleştirildi. Meclis toplantısı öncesinde İSO yönetimi ve meclis üyeleri katılımıyla Cumhuriyetin kuruluşunun 100’üncü yılı için hazırlanan, Türkiye’nin güçlü sanayi mirasına, geleceğe yönelik gelişim idealine ve bir mirasın izinde ilerleyen yenilikçi doğasına işaret eden etkileşimli dijital ‘İz ve Miras’ sergisinin de açılışı yapıldı. İSO Odakule merkez binası önünde oluşturulan serginin açılışı büyük ilgi gördü. İSO Meclis toplantısının ardından Gazeteci Servet Yıldırım moderatörlüğünde Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Şevket Pamuk, Bilkent Üniversitesi Ekonomi Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Kara, Microsoft Türkiye Genel Müdürü Levent Özbilgin ve Yazar/Danışman Evrim Kuran’ın konuşmacı olarak yer aldığı bir de panel düzenlendi.

EN KIYMETLİ DEĞERİMİZ CUMHURİYETTİR

Ekim ayı meclis toplantısında İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan, güncel gelişmelerden gelecek hedeflerine kadar değerlendirmeler yaptı. Bahçıvan, “100 yıldır her ekim ayının sonunda millet olarak güzel bir heyecan yaşıyoruz. Bu heyecanımızın kaynağı; milli iradenin ve halkın yönetime katılımının önünü açan Cumhuriyetimiz’in bu topraklarda kurulmuş olmasıdır. Pazar günü kutlayacağımız Cumhuriyet Bayramı, sadece bir kutlama değil, bize bu yurdu ve bağımsızlığımızı armağan edenlere gösterdiğimiz bir vefa ve şükran örneğidir. Şunu hiç unutmayalım. Bizleri 100 yıldır huzur ve barış içinde bir arada tutan en kıymetli ortak bağ ve değerimiz Cumhuriyettir. 100 yıldır etrafımızdaki ateş çemberinin ortasında barış içinde yaşıyorsak bu Cumhuriyetimiz sayesinde. Bu anlayıştan hareketle; Cumhuriyetimizi korumak, yaşatmak hepimizin önceliği olmalıdır. Biz İSO olarak bunun bilincindeyiz. 1973 yılında Cumhuriyet’in 50’nci yılına tanıklık etmiş olan o zamanların 21 yaşındaki genç İSO’su bu yıl Cumhuriyetimizin 100’üncü yılına etkinlikleri ve coşkusuyla tanıklık ediyor. Cumhuriyet Bayramı’nı şimdiden kutluyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ü, silah arkadaşlarını ve aziz şehitlerimizi saygı ve rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum.” diye konuştu.

SALT EKONOMİK BÜYÜME ANLAYIŞINI TERK ETMELİYİZ

100'üncü yıl kutlamaları kapsamında Odakule pasajında hazırlanan serginin açılışının yapıldığını kaydeden Erdal Bahçıvan, "Bu hafta sonu 'Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılı' başlıyor. Geride kalacak olan yüzyılı herkes kendi açısından bir muhasebeye tabi tutarak; geleceğe dair öncelikler ve yol haritaları belirlemeye çalışıyor. Bizim de sanayiciler olarak bunu yapmamız kaçınılmaz bir zorunluluk. Bu ayki meclis toplantımızın ana gündem maddesi de bunu ortaya koyuyor. Sadece geçen 100 yılda değil son 200 yılda Türkiye'de iktisadi büyümenin dünya ortalamalarına yakın, buna karşılık insani gelişmenin dünya ortalamalarının altında kaldığını bugün aramızda bulunan kıymetli konuğumuz Sayın Şevket Pamuk, sizlerle de paylaştığımız değerli kitabıyla ortaya koyuyor. Sayın Pamuk, Türkiye'de uzun vadeli iktisadi gelişmenin niçin dünya ortalamalarının üzerine çıkamadığını da sorguluyor. 200 yıldır patinaj yapıyoruz. Bu patinajdan kurtulmak için salt ekonomik büyüme, rakamlar ve niceliksel değerlere dayalı egemen anlayışı artık ivedilikle terk etmeliyiz. Yeşil ekonomiye dayalı bütünsel kalkınma, teknoloji odaklı yüksek katma değerli üretim, Ar-Ge, tasarım ve dijitalleşme, verimlilik ve ölçek ekonomisi, nitelikli eğitim ve nitelikli insan gücü Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında önceliklerimiz olmalıdır. Bu konular ve öncelikler bir süredir ülkemizin gündeminde ve tartışılıyor da. Burada önemli olan nokta konuşulanları uygulama ve pratiğe geçirmek olmalıdır. Aksi takdirde kendimizi aynı kelimelerin tekrar tekrar döndüğü bir kısır döngünün içine mahkum etmiş oluruz." ifadelerini kullandı.

POPÜLİST SÖYLEMLER DAHA BÜYÜK SORUNLAR DOĞURACAKTIR

Mevcut ekonomik gelişmeler hakkında da değerlendirmeler yapan Erdal Bahçıvan, "Dünyada enflasyon oranları, hala hedeflerin üzerinde. Bugünlerde küresel ekonomi zayıf büyüme-yüksek enflasyon sorunuyla mücadelesine devam etmek durumunda. Üstelik uluslararası kuruluşlar, zayıf büyümenin sadece birkaç yılla sınırlı kalmayıp, daha uzun soluklu olabileceği yönünde uyarılar yapıyor. Ülkemizde de 2023 yılını nispeten yüksek bir büyüme ile kapatacağımız açık. Ancak, büyüme kompozisyonumuzun kırılganlıklarımızı artırdığını da unutmamamız gerekiyor. Sanayi üretimi ve ihracatın zayıf, özel tüketim ve ithalatın canlı seyrettiği dengesiz görünüm sürüyor. Bunun cari açık ve enflasyon tarafındaki yansımalarını yaşamaya devam ediyoruz. Tüm bunlara depremin kamu mali dengeleri üzerinde yarattığı baskıyı da eklememiz gerekiyor. Yeni ekonomi yönetimimiz, başta para politikası olmak üzere ekonomi politikalarında köklü değişikliklere gitti ve yeni bir yol haritası ortaya koydu. En net ifadesini Orta Vadeli Program'da gördüğümüz bu yol haritasını tek cümlede özetlemek istersek; 'Büyüme ve istihdamda ağır bedeller ödmeden, enflasyon ve cari açık gibi kırılganlıkların azaltılmasıdır' diyebiliriz. Böylesi zor bir hedefi başarabilmek için, en başta büyümeye dış talep ve üretken yatırımlardan gelen katkının artırılması, özel tüketim harcamalarının ise daha ılımlı düzeylere çekilmesi gerekiyor. OVP'de de bu hedefin altının kalın şekilde çizildiğini görüyoruz. Ayrıca yılbaşı yaklaşırken çalışanların ücret artışları konusu gündemde ön sıralarda yerini alıyor. Adeta toto oynar gibi asgari ücretin ne kadar olacağına dair bahisler de alınmaya başladı. Bu konuda sadece çalışanların değil üretim hayatımızın ve işletmelerin içinde bulunduğu zorlu koşullar da dikkate alınmalı. Rasyonellikten uzak, popülist söylem ve yaklaşımlara dayalı ücret artışı zor dönemden geçen ekonomi ve üretim hayatımızı olumsuz etkileyerek içinden çıkılması daha zor ve daha büyük sorunlar doğuracaktır." diye konuştu.

SANAYİMİZİN SORUNLARINA DİKKATLE EĞİLMELİYİZ

Para politikasının yapısal sorunları tek başına çözmeye gücüne sahip olmadığına vurgu yapan Erdal Bahçıvan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Para politikasından ancak, ihtiyaç duyduğumuz

reformları hayata geçirebilmek için uygun ortamı yaratmasını bekleyebiliriz. Bu açıdan baktığımızda, enflasyonda kalıcı iyileşmeyi sağlarken diğer taraftan gelir düzeyimizi gerçekçi şekilde artıracak ve dış pazarlarda rekabet gücümüzü iyileştirecek temel unsur, yüksek ve kalıcı verimlilik artışlarıdır. Dünyanın içinden geçtiği yeşil ve dijital dönüşüm sürecinin yol açtığı büyük ölçekli yatırım ihtiyacı düşünüldüğünde sanayimizin ölçek sorununun da en önemli yapısal sorunlarımız arasında yer aldığı açıktır. Özetle, para politikasındaki değişimin meyvelerini vermesiyle oluşacak iklimden en iyi şekilde yararlanarak sanayimizin düşük verimlilik ve küçük ölçekli üretim sorunlarına dikkatle eğilmeliyiz.”

DAHA YEŞİL, DAHA DİJİTAL BİR YAKLAŞIM BENİMSENMELİ

Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı’nda Türkiye için güçlü bir sanayi ülkesi olmasının hedeflendiğini dile getiren Erdal Bahçıvan, “21. yüzyıl pek çok alanda olduğu gibi üretim ve sanayi anlayışında da büyük değişimleri beraberinde getiriyor. Bu yüzyılın üretim ve sanayi anlayışı eskisinden gerçekten çok farklı. Ucuz işgücü ve ucuz ham maddeye dayanan eski üretim tarzı, yerini artık temel unsuru bilim ve teknolojiye dayalı yüksek katma değer olan bir sanayiye bırakıyor. Günümüzde ülkelerin rekabet gücü, mal ve hizmet üretimlerinin ötesinde, bunların ne ölçüde ileri teknolojiye dayalı yüksek katma değer taşıdığına bağlı hale gelmiş durumda. Türk sanayi sektörünün, son yıllarda teknoloji yoğunluğu düşük olan sektörlerin ağırlıkta olduğu bir yapıdan orta ve orta-yüksek teknoloji ürünlerin üretildiği bir yapıya doğru evrildiğini görüyoruz. Bu gelişme memnuniyet verici olmakla birlikte, üretimde yüksek teknoloji payının halen son derece düşük olması, Cumhuriyetin yeni yüz yılında en önemli hedefimizin ileri teknolojiye dayalı katma değerli üretimi artırmak olması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor. Küresel ölçekte büyük değişimler yaşanırken, bir yandan da dijitalleşme ve yeşil dönüşümün üretim teknolojilerinde sağladığı gelişmeler dolu dizgin ilerliyor. Teknoloji odaklı üretimin önemi artıyor. Bu sebeple küresel anlamda rekabetçi olabilmek için sanayinin, daha yeşil, daha döngüsel ve daha dijital bir yaklaşımı benimsemesi gerekiyor. Özellikle en önemli pazarımız Avrupa Birliği’ndeki gelişmeler çerçevesinde iklim değişikliği ile mücadelede atılacak adımların aciliyeti daha da artırıyor. Bu doğrultuda, ülkemizin 2053 yılı için net sıfır emisyon hedefini belirlemesi, İklim Kanunu başta olmak üzere devletin en üst kademelerinin inisiyatifinde yürütülen çalışmalar da uluslararası rekabete dayalı sanayi sektörünün karbonsuzlaşması yolunda önemli adımlar olarak ön plana çıkıyor. Bu kapsamda özellikle 2024-2026 dönemine ilişkin Orta Vadeli Program’ın (OVP) öncelikli yapısal reform alanları arasında ‘Yeşil ve Dijital Dönüşüm’ün de yer alması ülkemizin vizyonunu ortaya koyması açısından çok değerli. Ayrıca Program’ın yerli üretimi teşvik etmesi ve teknolojik dönüşüme odaklanması da sanayimiz adına önemli gelişmeler olarak görüyoruz.” dedi.

KAPSAMLI BİR EĞİTİM REFORMUNA İHTİYAÇ VAR

Sanayinin katma değeri yüksek ürünleri üretebilmesi ve bunun için gerekli teknolojik dönüşüm ve atılımı yapabilmesi için nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyduğunu vurgulayan Erdal Bahçıvan, sözlerini şöyle sürdürdü: “Dijitalleşme, yapay zeka, robotik teknolojiler ve yeşil dönüşüm başta sanayi sektörü olmak üzere tüm sektörlerde nitelikli iş gücü tanımını hızla dönüştürmekte. Hatta beyaz yaka ve mavi yaka kavramlarına ek olarak robotları ifade eden metal yaka kavramı da çalışma hayatı literatürüne girmiş durumda. İşte bu nedenle, teknolojik gelişmelere ve küresel gelişmelere paralel olarak hızla değişen ve gelişen iş gücünün yetiştirilmesi için kapsamlı bir eğitim reformuna ihtiyacımız var. Bu reform kapsamında, geleceğin eğitim ihtiyaçları okul öncesinden yüksek öğrenime kadar net ve kapsayıcı bir şekilde belirlenmeli ve eğitim planlaması buna göre yapılmalıdır. Eğitimde sanayimizi ilgilendiren önemli konulardan biri de mesleki eğitim. İş dünyamıza nitelikli iş gücü yetiştirilmesinde en önemli kurumlardan biri olan

mesleki eğitimin güçlendirilmesi ve sanayimiz ile yakın iş birliği içinde yürütülmesi en büyük önceliklerimiz arasında.”

BU KÖTÜ GİDİŞATA TÜM İNSANLIĞIN DUR DEMESİ GEREKİYOR

Türkiye’nin yakın coğrafyasında kan, gözyaşı ve barut kokusunun maalesef hiç eksik olmadığını kaydeden Erdal Bahçıvan, İsrail-Filistin savaşı hakkında, şu konulara dikkat çekti: “1948 ve 1956 Arap-İsrail savaşlarından sonra 1967, 1973 Arap-İsrail savaşları. 1979’da Afganistan’ın işgali, 1980’de başlayan 8 yıllık İran-İrak savaşı, 1991’de Birinci Körfez Savaşı, 1990’ların başında Bosna Savaşı, Kafkasya’daki Dağlık Karabağ Savaşı, 2003 yılındaki İkinci Körfez Savaşı ve Irak’ın işgali, 2011 yılında başlayan Suriye Savaşı ve onu takip eden Libya İç Savaşı. 2022 yılında başlayan Ukrayna’daki savaş ve 7 Ekim 2023 tarihinde Gazze’de patlak veren savaş. Bu son savaş, diğerlerinden çok farklı ve nereye evrileceği belli olmayan adeta çok bilinmeyenli bir denklem gibi olmanın yanı sıra dünya tarihinde ciddi bir kırılmayı da gösteriyor. Savaşın da bir hukuku ve ahlakı olmasına rağmen; İsrail maalesef toplumların en savunmasız kesimleri olan çocuk, kadın, yaşlı ve masum sivilleri ayırmadan, hastane ve ibadethaneler de dahil olmak üzere vurup geçiyor. Gazze’deki çatışmalar sadece yerel dinamikler ve süreçler üzerinden değerlendirilmemeli. Küresel hegemonya mücadelesi, ABD, AB, Çin ve Hindistan bağlantılı küresel tedarik zinciri ve lojistik ağlarını yeniden yapılandırmayı amaçlayan koridor projeleri, Doğu Akdeniz’deki enerji kaynaklarını paylaşma mücadelesi bu olayı değerlendirirken dikkatlerden kaçmamalıdır. Ama şunu özellikle vurgulamak isterim ki insan hayatından daha değerli hiçbir şey olamaz. Uluslararası hukuku, modern dünyanın büyük mücadeleler sonucunda kazanılan yerleşik norm ve değerlerini tanımayan İsrail’i şiddetle kınıyorum. Bu kötü, ürkütücü gidişata dünyanın ve tüm insanlığın dur demesi lazım. Yangına körükle gidilmesi halinde çivisi çıkmış bir dünya görüntüsü eşliğinde; barış maalesef her yerde tehlike altına girecektir. Tüm taraflar için şunu özellikle vurgulamak isterim ki; öfkeyle, kutuplaştırmayla, ötekileştirmeyele, yabancı düşmanlığıyla, bağnazlıkla, akıl tutulmasıyla kimse bir şey kazanamaz. İsrail’i devlet olarak kınarken; ne antisemitizme, ne de İslamofobiya’ya asla prim verilmemelidir. Bu yapılmadığı takdirde küresel siyasi tımarhaneden başka bir gelecek insanlığı beklemeyecek. Büyük bir üzüntü yaşadığını bildiğim tüm sanayicilerimiz adına savaşın kısa sürede bitirilerek; kalıcı bir barış ve huzurun coğrafyamızda hakim olmasını diliyorum.”